

COMUNE DI NAPOLI V. KOMISJON

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (viies koda)

31. mai 2005 *

Kohtuasjas T-272/02,

Comune di Napoli (Itaalia), esindajad: advokaadid M. Merola, C. Tesauero,
G. Tarallo ja E. Barone,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: L. Flynn ja A. Aresu, kohtudokumentide
kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

mille esemeks on tühistamishagi komisjoni 11. juuni 2002. aasta Itaalia majandus- ja rahandusministrile adresseeritud kirjast tuleneva otsuse peale, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) finantsabi lõpetamist (finantsabi nr 850503066) ning teise ERF finantsabiga (finantsabi nr 850503067) seotud väljamaksete parandamise taotluse kaudset rahuldamata jätmist,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees P. Lindh, kohtunikud R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. juuli 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

¹ Hageja kiitis 24. juulil 1981 heaks Metropolitana di Napoli SpA esitatud Napoli (Itaalia) metrooliini ehitamise projekti (liin 1), mis ühendab Garibaldi ja Colli

Aminei jaamad. See liin koosneb Dante jaamast Vanvitelli jaamani ulatuvast lõigust, millel asuvad järgmised jaamad: Dante, Museo, Materdei, Salvator Rosa, Cilea ja Vanvitelli.

- 2 Komisjon eraldas nõukogu 19. juuni 1984. aasta määruse (EMÜ) nr 1787/84 Euroopa Regionaalarengu Fondi kohta (EÜT L 169, lk 1), muudetud nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määrusega (EMÜ) nr 3641/85 (EÜT L 350, lk 40), artikli 20 lõiget 2 ja artikli 22 lõiget 4 kohaldades Itaalia Vabariigile adresseeritud 16. veebruari 1988. aasta otsusega K (88) 0166/038 (edaspidi „16. veebruari 1988. aasta otsus”) Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) finantsabi selle projekti ühe osa elluviimiseks, s.o Museo-Cilea lõigu ja Materdei jaama ehitamiseks (edaspidi „projekt nr 850503067”). See finantsabi kattis 50% projektiga nr 850503067 seotud abikõlblikest riiklikest kuludest (kinnitatud 156 963 000 000 Itaalia liiri) ehk seega kogusummas 78 481 500 000 Itaalia liiri (edaspidi „finantsabi nr 850503067”). Selle projekti kogu investeerimiskulu oli hinnatud 156 963 000 000 Itaalia liirile.

- 3 Komisjon eraldas nõukogu määruse nr 1787/84 samade sätete alusel Itaalia Vabariigile adresseeritud 21. detsembri 1989. aasta otsusega K (89) 2178/021 (edaspidi „21. detsembri 1989. aasta otsus”) ERF teise finantsabi liini 1 ehitamise projekti ühe teise osa elluviimiseks, s.o Dante-Museo lõigu ning Museo ja Dante metroojaamade ehitamiseks (edaspidi „projekt nr 850503066”). See finantsabi kattis 35,22% projektiga nr 850503066 seotud abikõlblikest riiklikest kuludest (kinnitatud 227 153 000 000 Itaalia liiri) ehk seega kogusummas 80 000 000 000 Itaalia liiri (edaspidi „finantsabi nr 850503066”). Selle projekti kogu investeerimiskulu oli hinnatud 227 153 000 000 Itaalia liirile.

- 4 ERF finantsabi (finantsabi nr 850503068) on samuti eraldatud Cilea-Vanvitelli lõigu ning Salvator Rosa ja Cilea metroojaamade ehitamiseks (komisjoni 3. märtsi 1987. aasta otsus K (87) 250/27). See finantsabi ei ole käesoleva hagi esemeks.
- 5 Hageja väidab, et Itaalia asjaomased ametiasutused (s.o hageja 24. juulil 1981, Itaalia transpordiministeerium 7. augustil 1982 ja Regione Campania (Itaalia) 2. veebruaril 1983) „soovitasid oma otsustes liini 1 ehitusprojekti heakskiitmise kohta uurida [Metropolitana di Napoli] algselt esitatud projektist erinevat lahendust Museo jaama osas (mis kuulub [finantsabi nr 850503066] alla)”. Küsimus oli seotud asjaomaste maapinnal teostatavate tööde ja nendega kaasnevate laiaulatuslike liiklustakistuste vältimisega.
- 6 Hageja toob esile, et 1991. aasta jooksul (ta viitab täpsemalt „kohaliku omavalitsuse 14. mai 1991. aasta otsusele nr 257”) otsustasid nimetatud ametiasutused viia esialgsesse projekti muudatusi, mis seisnesid Museo metroojaama viimises maa alla ja selle ümberpaigutamises Dante metroojaama suunas. Sellega kaasnes Museo-Materdei lõigu pikenemine (see pikenes 638 meetrilt 1160 meetrile), Dante-Museo lõigu lühenemine (see lühenes 450 meetrilt 405 meetrile) ja tööde maksumuse tõus.
- 7 Makseasutus, käesoleval juhul Itaalia rahandusministeeriumi arengu- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, esitas 28. oktoobril 1999 komisjonile taotluse finantsabi nr 850503067 ülejäänud abisumma väljamaksmiseks. Makseasutus märkis, et projekti nr 850503067 kogu investeerimiskulu ja abikõlblikud riiklikud kulud ulatusid 225 473 000 000 Itaalia liirini ning tasumisele kuuluv ülejäänud abisumma oli 15 696 300 000 Itaalia liiri ehk 16. veebruari 1988. aasta otsuses ette nähtud maksimaalse summa (78 481 500 000 Itaalia liiri) ja finantsabi raames juba tasutud summa (62 785 200 000 Itaalia liiri) vahe.

- 8 Samal kuupäeval esitas makseasutus komisjonile ka taotluse finantsabi nr 850503066 abisumma teise osa väljamaksmiseks.
- 9 Finantsabi nr 850503067 suleti lõplikult 7. aprillil 2000 (vt järgnev punkt 12).
- 10 Makseasutus edastas 26. veebruaril 2001 komisjonile finantsabiga nr 850503066 seotud dokumendi pealkirjaga „11. jaanuari 2001. aasta kontrollakti väljavõte”. Selles dokumendis on märgitud:

„8. Märkused tehtud tööde ja ERF väljamakstud summade kohta

Finantsabi [...] nr 850503066 [...] eraldati 80 miljardi [Itaalia liiri] suuruses summas Napoli metrooliini 1 ehitamiseks, järgmisteks töödeks:

— Museo jaam

— Dante jaam

— Museo-Dante liini tunnel.

Investeeringiskulu oli ühenduse otsuse tegemise ajal hinnatud 227 153 miljardile [Itaalia liirile].

Museo jaama ja Dante-Museo tunnelite ehitus oli ette nähtud „tänavatasandil”, mis oleks kogu tööde teostamise ajal halvanud liikluse olulistel avalikel teedel [...].

Leides, et seda lahendust ei saa sobitada linna liiklusprobleemidega, nõudsid transpordiministeerium, Regione Campania ja [hageja] Museo jaama ja Dante-Museo tunnelite ehitamise alternatiivprojekti vastu võtmist, mis näeks ette nende ehitamist maa all, seega häirimata tööde teostamise ajal maapealset liiklust, ning järelikult Museo jaama ehitamise maa alla.

Selle liini teede maksimaalset kallet arvestades tingis ehitustasandi viimine maa alla Museo jaamast ülesmäge asuva tunnelilõigu pikendamise vajaduse (Materdei-Museo lõik, mis oli finantsabi [...] nr 850503067 esemeks).

Lisas esitatud joonis [...] illustreerib selgelt teelõigu muutust ja Museo jaama ümberpaigutamist.

Selle ümberpaigutamisega kaasnes Museo-Dante lõigu (mida käsitleb käesoleva aruande esemeks olev otsus) lühenemine.

Materdei-Museo lõigu kulude auditi käigus [finantsabi nr 850503067] arvati liini pikendamise kulud Museo jaamast ülesmäge (mis oli tingitud, nagu tuleneb eespool esitatud asjaoludest, Museo jaama sügavamale viimisest) viimati nimetatud lõigu kulude hulka, mis viis selle lõigu kogukulu 225 795 934 379 Itaalia liirini võrreldes ühenduse otsuse tegemise ajal kavandatud 156 963 000 000 Itaalia liiriga, tuues kaasa lisakulu 68 832 934 379 Itaalia liiri.

Tuleb täheldada, et i) lõikudeks jagamine on puhtalt finantsiseloomuga, kuna tegemist on ühtse projektiga [ja kuna osad] on omavahel tihedalt seotud nii nende teostamise seisukohalt kui ka funktsionaalsest küljest; ii) Museo jaamast ülesmäge jääva lõigu pikenemisest tingitud kulude juurdearvamine on seotud nimetatud jaama sügavamale viimisega ja selle füüsilise ümberpaigutamisega; iii) selle ümberpaigutamisega kaasnes Museo-Dante liini lühenemine (mis lühenes 450 meetrilt 405 meetrile); iv) neil kahel lõigul ehitatud tunnelite kogupikkus (1160 meetrit + 405 meetrit = 1565 meetrit) on suurem algselt heaks kiidetud projektides ettenähtust (638 meetrit + 450 meetrit = 1088 meetrit), nagu selgub lisas esitatud skeemist [...]; v) asjaolu, et selle pikenemisega seotud esitatud tõendid arvati Materdei-Museo lõigu ja mitte Museo-Dante lõigu juurde kuuluvaks (mis sisaldab Museo jaama ehitamise maksumust), on põhjustatud ERF otsuste pealkirjadest tulenevast veast; vi) asjaomase pikenemisega seotud kulu Materdei-Museo lõigu asemel Dante-Museo lõigu juurde arvamise tulemuseks on see, et ERF taotluses nr 850503067 (juba suletud) esineb ikka oluline lisakulu; vii) kui selgub, et see ülekandmine ei ole vastuvõetav, ei piisaks kogu finantseerimise katmiseks asjaomast ERF taotlust nr 850503066 puudutavatest tõenditest, sest siis jääks osa toetuse kogusummast rahaliselt katmata; viii) toetusele tervikuna kohalduks põhjendamata sanktsioonid — kaoks osa finantsabist (ERF taotlus nr 850503066), hoolimata asjaolust, et projekt tervikuna nõudis olulisemaid töid, ja sellest, et kantud kogukulu oli kavandatud ja heaks kiidetud kuludest suurem.

Neid tõendeid arvestades leiame, et [hageja] taotlus osa Museo jaama sügavamale viimise tagajärjel tekkinud kulude, mis kuulusid varem ERF otsuse nr 850503067 alla, arvestamiseks käesoleva toetuse raames on loogiline, vastuvõetav ja põhjendatud.”

- 11 Makseasutus nägi finantsabi nr 850503066 suhtes samas dokumendis ette kaks „kulude sertifitseerimise” võimalust vastavalt sellele, kas „kulude ümberjaotusega” nõustuti või mitte. Esimesel juhul („kulude ümberjaotuseta”) ulatusid abikõlblikud kogukulud kontrolli kuupäeval 187 181 583 042 Itaalia liirini ning ülejäänud abisumma oli 1 161 353 547 Itaalia liiri. Teisel juhul („kulude ümberjaotusega”) olid abikõlblikud kogukulud kontrolli kuupäeval ja ülejäänud abisumma vastavalt 230 957 083 117 Itaalia liiri ja 15 236 000 000 Itaalia liiri.

- 12 Komisjon vastas eespool nimetatud 26. veebruari 2001. aasta kirjale 7. märtsi 2001. aasta kirjaga. Ta märkis järgmist:

„[...]

Itaalia ametiasutused esitasid finantsabi nr 850503066 ja finantsabi nr 850503067 kohta kaks eraldiseisvat taotlust ning seetõttu on nende kohta tehtud kaks eraldiseisvat ühenduse otsust [vastavalt 21. detsembri 1989. aasta otsus K (89) 2178 021 ja 16. veebruari 1988. aasta otsus K (88) 0166 038].

Meie talituse valduses olevast dokumentatsioonist ei selgu, et Itaalia ametiasutused oleks õigel ajal edastanud projekti muudatused, mis tekitasid muudatusi vastavates rahastamisskeemides.

Komisjoni finantsalastes õigusaktides sisaldub nõue, et eelarvelised kohustused vastaksid täpselt tehtud väljamaksetele ning komisjoni vastavatest otsustest tulenevatele juriidilistele kohustustele.

Finantsabi nr 850503067 suleti 7. aprillil 2000 teie ministeeriumi 28. oktoobril 1999 esitatud lõpliku väljamakse taotluse alusel.

Eespool esitatud põhjendusi arvestades leiame, et finantsabi nr 850503066 lõplik väljamaksmine tuleb teha esimest juhtu („kulude ümberjaotamiseta”) aluseks võttes, nagu nähtub teie eespool viidatud kirja lisas sisalduva kontrollaruande väljavõtte leheküljelt 7.

[...]”

- 13 Makseasutus esitas 26. märtsil 2001 komisjonile taotluse finantsabi nr 850503066 ülejäänud abisumma väljamaksmiseks 15 236 000 000 Itaalia liiri suuruses summas, teatades abikõlblikest riiklikest kuludest kogusummas 227 153 000 000 Itaalia liiri ning kogu investeerimiskulust 230 957 000 000 Itaalia liiri.

- 14 Makseasutus esitas samal päeval komisjonile ka finantsabi nr 850503067 ülejäänud abisumma väljamaksmise taotluse, mis pidi asendama 28. oktoobri 1999. aasta taotlust. Uus taotletav ülejäänud abisumma ulatus endiselt 15 696 300 000 Itaalia liirini, kuid kogu investeerimiskulu ja abikõlblikud riiklikud kulud ei ületanud vastavalt 185 252 000 000 Itaalia liiri ja 156 963 000 000 Itaalia liiri. Hageja rõhutas kohtuistungil, et selle taotlusega ei tahtnud makseasutus, et finantsabi ülejäänud abisummat parandataks, vaid soovis kinnitust nimetatud finantsabi abikõlblikele riiklikele kuludele.
- 15 Komisjon kinnitas 2. aprilli 2001. aasta koosolekul makseasutusele oma 7. märtsi 2001. aasta kirjas väljendatud seisukohta.
- 16 Komisjon edastas 11. mail 2001 makseasutusele finantsabi nr 850503066 lõpetamise ettepaneku, „mis põhineb tema 7. märtsi 2001. aasta kirjas [...] võetud [...] ja [2. aprilli 2001. aasta] koosolekul kinnitatud seisukohal”. See ettepanek tugines abikõlblikele riiklikele kuludele summas 187 181 583 042 Itaalia liiri ja 65 922 645 280 Itaalia liiri suurusele ERF finantsabile (algselt ette nähtud 80 000 000 000 Itaalia liiri asemel), mis on 35,22% abikõlblike riiklike kulude summast. Ta palus asjaomastel ametiasutustel teatada talle oma võimalikest märkustest kolme nädala jooksul.
- 17 Makseasutus ja Regione Campania esitasid komisjonile oma märkused vastavalt 21. mai ja 5. juuni 2001. aasta kirjades.
- 18 Komisjon kinnitas Itaalia Vabariigile adresseeritud 12. septembri 2001. aasta kirjas oma 11. mai 2001. aasta kirjas tehtud ettepanekut ja palus Itaalia ametiasutustel teatada talle nende lõplikud seisukohad kahe kuu jooksul.

- 19 Hageja väljendas 6. detsembri 2001. aasta kirjas komisjonile „kindlat ja täielikku mitterõustumist finantsabi [nr 850503066] suhtes tehtud lõpetamise ettepanekuga”.
- 20 Makseasutus sedastas 13. märtsi 2002. aasta kuupäevaga aruandes, mis koostati vastuseks komisjoni nõudele anda teavet, et finantsabiga nr 850503066 ja finantsabiga nr 850503067 seotud kulud ei kattu omavahel. Ta märkis, et summa 40 221 000 000 Itaalia liiri, mis kujutab endast 28. oktoobri 1999. aasta kirjas esitatud projekti nr 850503067 kogu investeerimiskulu (225 473 000 000 Itaalia liiri) ja 26. märtsi 2001. aasta parandamise taotluses deklareeritud kogu investeerimiskulu (185 252 000 000 Itaalia liiri) vahet, mis vastab järgnevatele kuludele: Materdei-Museo tunneli pikendustööd, sellest pikendamisest tingitud tugevdustööd ning nende pikendus- ja tugevdustöödega seotud lubatavad kulud.
- 21 Makseasutus märkis oma aruandes samuti, et 26. märtsi 2001. aasta parandamise taotlus põhines „vajadusel suunata Materdei-Museo [...] tunneli pikendamise kulud ümber ERF finantsabiga nr 850503066 hõlmatud väljamaksete hulka ulatuses, milles need on tingitud Museo jaama sügavamale viimisest ja ümberpaigutamisest”. Ta järeldas, et 26. märtsi 2001. aasta kirjas esitatud finantsabi nr 850503066 ülejäänud abisumma väljamaksmise taotlus (vt eespool punkt 13) oli „täielikult põhjendatud”.
- 22 Komisjon teatas makseasutusele 11. juuni 2002. aasta kirjas, mille koopia saadeti hagejale 26. juunil 2002, „[oma] lõplikust otsusest [...] lõpetada [finantsabi nr 850503066] vastavalt 11. mai 2001. aasta kirjas märgitule” (edaspidi „vaidlustatud otsus”). Ta märkis eelkõige järgmist:

„[13. märtsi 2002. aasta aruandest] selgub, et varem [finantsabi nr 850503067 raames] teatatud 39 971 416 958 Itaalia liiri suurused kulud on [finantsabi nr 850503066] lõppsertifikaadis ümber suunatud. Need kulud on seotud Museo-Materdei tunneli pikendamisega.

Komisjon väidab, et neid kulusid ei saa arvata [finantsabi nr 850503066] juurde järgnevatel põhjustel:

- komisjoni [finantsabiga nr 850503066 ja nr 850503067] seotud otsustes on ette nähtud üsna selge füüsiline eristamine:
 - 21. detsembri 1989. aasta otsuses [...] on ette nähtud ERF finantsabi Dante-Museo lõigul tehtavate tööde jaoks, sh Dante ja Museo jaamad [finantsabi nr 850503066];
 - 16. veebruari 1998. aasta otsuses [...] on ette nähtud ERF finantsabi Museo-Cilea lõigul tehtavate tööde jaoks, sh Materdei jaam, kuid välja arvatud S. Rosa ja Cilea jaamad [finantsabi nr 850503067];
 - eespool viidatud Museo-Materdei tunneli pikendamise tööd on teostatud ilmselgelt Museo-Cilea lõigul, järelikult kuuluvad need [finantsabi nr 850503067] juurde ning on hõlmatud 16. veebruari 1988. aasta otsusega;

- meie valduses olevatest tõenditest nähtub selgelt, et 1988. aasta lõpus / 1989. aasta alguses toimunud projekti muutmise tagajärjeks oli [finantsabiga nr 850503067] hõlmatud kulude suurenemine ning et Materdei-Museo tunneli pikendamisega seotud kulusid ei olnud asjaomase toetuse kuludesse lisatud”.

- 23 Hageja esitas 3. septembril 2002 komisjonile nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta (EÜT L 161, lk 1; ELT eriväljaanne 14/01, lk 31), artikli 32 lõike 5 alusel finantsabi nr 850503066 ülejäänud abisumma lõppmakse parandamise taotluse ja nõudis „Itaalia ametiasutuste 26. märtsil 2001 esitatud [finantsabiga nr 850503067] seotud väljamaksete parandamise taotluse” rahuldamist. Hageja märkis vastuses ühele Esimese Astme Kohtu menetlust korraldavate meetmete raames esitatud küsimusele, et komisjon teatas 25. septembri 2002. aasta kirjas, et ta jääb vaidlustatud otsuses väljendatud seisukoha juurde.

Menetlus ja poolte nõuded

- 24 Hageja esitas käesoleva menetluse algatamiseks hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 4. septembril 2002.
- 25 Komisjon ei esitanud vastust hagiavaldusele ettenähtud tähtaja jooksul. Kuna hageja ei nõudnud siiski tagaseljaotsuse tegemist vastavalt Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 122 lõikele 1, siis anti komisjonile uus tähtaeg hagiavaldusele vastuse esitamiseks.

26 Komisjon esitas 19. detsembril 2002 vastuse hagiavaldusele, milles ta piirdus järgmiste tähelepanekutega:

„1. 6. septembril 2002 esitatud ja samal päeval Esimese Astme Kohtu kantsleis registreeritud [hageja] hagiavalduses oli esitatud [vaidlustatud otsuse] tühistamise nõue.

2. [Hageja] selgitab hagiavalduse „sissejuhatuses” (punktid 1–4, leheküljed 3 ja 4), et ta esitas 3. septembril 2002 vastavalt selles valdkonnas kehtivatele õigusnormidele halduskorras taotluse vaidlustatud otsuse parandamiseks ning ootab selle lahendamist. Neil asjaoludel täpsustab hageja, et ta esitas „käesoleva hagi ettevaatusabinõuna”, et vältida vaidlustamiseks ette nähtud tähtaja möödumist ning jätta endale „võimalus see hagiavaldus tagasi võtta, kui komisjon otsustab taasavada [finantsabiga nr 850503066] seotud menetluse ning rahuldada samal ajal [...] [finantsabiga nr 850503067] seotud ülejäänud abisumma parandamise taotluse, mille makseasutus on esitanud 26. märtsil 2001”.

3. Seoses sellega märgib komisjon, et regionaalpoliitika peadirektoraadi pädevad talitused ja [hageja] astusid kontakti, et uurida vaidlusele kohtuvälise lahenduse leidmise võimalusi. Neil asjaoludel tuleb loota, et peagi on täidetud tingimused selleks, et [hageja] saaks mõistlikult oma hagi käesolevas asjas tagasi võtta ning et Esimese Astme Kohus saaks vaidluse eseme kohta otsust tegemata käesoleva kohtuasja registrist kustutada.

4. Vahepeal tuleb soovitada Esimese Astme Kohtul [hageja] nõusolekul kodukorra artikli 77 punkti c alusel menetlus peatada.”

27 Esimese Astme Kohtu viienda koja esimees otsustas kodukorra artikli 77 punkti c alusel 10. märtsi 2003. aasta määrusega menetluse peatada kuni 15. maini 2003.

28 Hageja teatas 9. mai 2003. aasta kirjas, et loobub repliigi esitamisest.

29 Esimese Astme Kohus tegi kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames 26. septembri 2003. aasta, 8. detsembri 2003. aasta ja 6. aprilli 2004. aasta kirjas hagejale ettepaneku esitada teatud dokumente ja vastata küsimustele. Hageja vastas neile nõuetele ettenähtud tähtaja jooksul.

30 Kirjalik menetlus lõpetati 23. detsembril 2003.

31 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 6. juuli 2004. aasta kohtuistungil.

32 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

- tühistada vaidlustatud otsus;
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

33 Komisjon esitab järgmised nõuded:

„Komisjon avaldab lootust:

- et tingimused käesolevas asjas esitatud hagiavalduse mõistlikuks tagasivõtmiseks [hageja] poolt on peagi täidetud;
- et Esimese Astme Kohus ei pea tegema otsust vaidluse eseme kohta ning saab kohtuasja registrist kustutada;
- et Esimese Astme Kohus saab vahepeal käesolevas asjas menetluse peatada;

— et Esimese Astme Kohus otsustab kohtukulude jaotuse vastavalt kodukorrale.”

Õiguslik käsitlus

Esialgsete märkused

- 34 Finantsabi nr 850503066 ja nr 850503067 ning 16. veebruari 1988. aasta ja 21. detsembri 1989. aasta otsuse eesmärgi kohta tuleb esitada mõned esialgsed märkused.
- 35 Hagi tugineb suures osas eeldusele, mille kohaselt käesolevas asjas eraldatud ERF finantsabi on „ühtse iseloomuga”. Hageja väidab, et „[Dante-Vanvitelli] liini tuleb lugeda tehnilisest, funktsionaalsest ja majanduslikust küljest täielikult ühtseks projektiks” ning et selle liini jagamine kolme lõiku, s.o Dante-Museo, Museo-Cilea ja Cilea-Vanvitelli lõik, toimus „ainult finantskaalutlustel, mis on seotud tööde edenemisega ning järelikult struktuurifondide vahendite jagamise korraga”.
- 36 Nende väidetega ei saa nõustuda. Toimikust nähtub selgelt, et kõik kolm lõiku, isegi kui need on osa laiemast investeerimisprojektist (s.o isegi liini 1 lõpetamine lisaks Dante-Vanvitelli lõigule), kujutavad endast eraldiseisvaid toiminguid ning et kõik need toimingud saavad toetust konkreetse ERF finantsabi kaudu. See finantsabi on

antud komisjoni eraldiseisvate otsustega, mis võeti vastu erinevatel kuupäevadel ja milles on ette nähtud erinevad toetuse määrad, seejuures on otsused tehtud Itaalia ametiasutuste esitatud kolme eraldiseisva taotluse põhjal.

- 37 Seega, kuna tegemist on täpsemalt finantsabiga nr 850503066, siis see oli 21. detsembri 1989. aasta otsuse esemeks, mis võeti vastu Itaalia ametiasutuste 18. novembri 1985. aasta taotluse nr 85/IT/03/064/CA põhjal. Projekt, millele finantsabi oli eraldatud, koosnes Dante ja Museo jaamade ning neid jaamu eraldava lõigu ehitusest. Selle projekti teostamine oli algselt määratud ajavahemikule 1. novembrist 1989 kuni 30. juunini 1994. Toetuse määr oli 35,22% nende tööde riiklikest kuludest.
- 38 Mis puutub finantsabisse nr 850503067, siis see oli 16. veebruari 1988. aasta otsuse esemeks, mis võeti vastu Itaalia ametiasutuste 18. novembri 1985. aasta taotluse nr 85/IT/03/065/CA põhjal. Projekt, millele finantsabi oli eraldatud, koosnes Materdei jaama ja Museo-Cilea lõigu ehitusest. Selle projekti teostamine oli algselt määratud ajavahemikule detsembrist 1987 kuni detsembrini 1990. Toetuse määr oli 50% nende tööde riiklikest kuludest.
- 39 Hageja esitab oma hagi toetuseks kolm väidet. Esimene tugineb õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumisele, teine „materiaalse õigluse põhimõtte” rikkumisele ja kolmas põhjendamisveale.
- 40 Esiteks tuleb kontrollida „materiaalse õigluse põhimõtte” rikkumisele tuginevat väidet.

Teine väide, mis tugineb „materiaalse õigluse põhimõtte” rikkumisele

41 Hageja kordab esiteks, et Dante-Museo ja Museo-Materdei lõigu ehitamine oli kirjutatud ühtse „tehnilisest, funktsionaalsest ja majanduslikust küljest lahutamatu” projekti raamistikku.

42 Seejärel esitab ta järgmised selgitused:

— esiteks piirdus makseasutus abikõlblike kogukulude jagamisega „vastavalt tööde asukohale, arvestamata läbi viidud muudatustega”, mis põhjustas „selle loogika alusel Museo-Materdei lõigule määratavate investeeringute” olulise suurenemise ja järelikult „[finantsabi nr 850503067] kaasfinantseeringu protsendimäära olulise ja põhjendamatu vähenemise”;

— kuna kahe asjaomase finantsabi „kogukrediidi” jaotuse muutmine finantsabile nr 850503066 eraldatud krediidist ühe osa arvamisega finantsabi nr 850503067 hulka oleks nõudnud komisjonilt uue otsuse vastu võtmist, eelistas makseasutus taotleda finantsabi nr 850503067 väljamaksete parandamist, eesmärgiga vähendada lõigu pikenenemisest tulenevaid kulusid ja arvata need finantsabi nr 850503066 hulka;

— makseasutus leidis, et „nimetatud kulusid saab tööde asukoha kriteeriumi asemel samahästi arvata [finantsabi nr 850503066 hulka] funktsionaalse

kriteeriumi alusel, kuna need tekkisid [...] projekti muutmise käigus, mis oli seotud Museo jaamaga, mis kuulus [finantsabi nr 850503066] alla”;

- järelikult viitas makseasutus oma finantsabi nr 850503066 ülejäänud abisumma väljamaksmise taotluses kogukuludele summas 230 957 000 000 Itaalia liiri ning taotles samal ajal finantsabi nr 850503067 väljamaksete parandamist;

- kui finantsabi nr 850503067 raames abikõlblikena deklareeritud kulude tõus ei toonud endaga kaasa selle finantsabi summa tõusu, siis seevastu Dante-Museo lõigu lühenemine tõi kaasa finantsabi nr 850503066 summa vähenemise.

43 Neid erinevaid tõendeid arvestades leiab hageja, et komisjon väljendas üleliigset ja põhjendamatu formalismi, jättes eespool viidatud parandamise taotluse rahuldamata ja vähendades finantsabi nr 850503066 summat „abikõlblike kulude ebapiisavuse tõttu (kuna need omistati juba valesti [finantsabile nr 850503067]), hoolimata asjaolust, et tekkinud kogukulu osutus ettenähtust suuremaks ning on tunnustatud, et tööd on tehtud vastavalt projektile”. Sel viisil käitudes on komisjon ilmselt rikkunud „materiaalse õigluse põhimõtet”.

44 Hageja lisab, et kui komisjon oleks makseasutuse poolt parandamise taotluses kohaldatud „kulude jaotamise funktsionaalset kriteeriumi” tööpoolest lugenud vastuvõetamatuks, oleks ta sellest Itaalia ametiasutustele pidanud õigel ajal teatama ja neile õiget kohaldatavat korda selgitama. Ta leiab, et komisjon oleks sellele probleemile võinud tegelikult leida puhtformaalse lahenduse ja vältida nii temale kahju tekitamist.

- 45 Esimese Astme Kohus leiab, et vastupidiselt hageja märgitule on vaidlustatud otsus föielikult põhjendatud ning et sellel puudub igasugune üleliigse formaalsuse aste.
- 46 Täpsemalt on see otsus põhjendatud ühenduse finantsabisüsteemi hea toimimise ja ühenduse finantsvahendite mõistliku haldamise tagamise vajadusega. See vastab põhimõttele, mille kohaselt iga finantsabi õiguslik ja finantsraamistik on rangelt määratletud ühenduse otsuses nimetatud finantsabi andmise kohta.
- 47 Nagu märgib õigesti komisjon vaidlustatud otsuses, esineb 16. veebruari 1988. aasta ja 21. detsembri 1989. aasta otsuses „üsna selge füüsiline eristamine“. Toimikust selgub, et projektiga nr 850503067 seotud tööd, mis on hõlmatud 16. veebruari 1988. aasta otsusega, puudutasid Museo-Cilea lõigu ehitamist, sh Materdei jaam, kuid välja arvatud Salvator Rosa ja Cilea jaamad, ning et projektiga nr 850503066 seotud tööd, mis on hõlmatud 21. detsembri 1989. aasta otsusega, puudutasid Dante-Museo lõigu ehitamist, mille hulka need kaks viimati nimetatud jaama kuulusid.
- 48 Toimikust nähtub samuti (vt eelkõige eespool punktis 10 mainitud dokument pealkirjaga „11. jaanuari 2001. aasta kontrollakti väljavõte“ ja eespool punktis 20 mainitud 13. märtsi 2002. aasta kuupäevaga makseasutuse aruanne), et asjaomased kulud vastavad üksnes Museo jaamale järgnevate lõikude töödele, mille puhul on tegu Museo-Materdei liini pikendamisega.
- 49 Seega on vaieldamatu, et need kulud ja tööd kuuluvad projekti nr 850503067 alla, mitte aga projekti nr 850503066 alla. Lisaks sai ka makseasutus sellest algselt nii aru, kui ta viitas oma 28. oktoobri 1999. aasta finantsabi nr 850503067 ülejäänud

abisumma väljamaksmise taotluses 225 473 000 000 Itaalia liirile, mis sisaldas kogu investeerimiskulu ja abikõlblikke riiklikke kulusid, st kõiki asjaomaseid kulusid.

- 50 Kuna 16. veebruari 1988. aasta otsuses oli ette nähtud finantsabi maksimaalse suurusega 78 481 500 000 Itaalia liiri, oli põhjendatud, et komisjon piirdus selle viimati nimetatud summa tasumisega, hoolimata asjaolust, et projekti nr 850503067 riiklikud kogukulud osutusid suuremaks, kui algselt ette oli nähtud.
- 51 Samuti ei saanud komisjon nõustuda makseasutuse 26. veebruaril 2001 esitatud „kulude ümberjaotuse” väitega, kuna käesoleva kohtuasja esemeks olevaid kulusid ei saanud arvata projekti nr 850503066 alla ja need olid juba liidetud projektile nr 850503067, mis oli suletud alates aprillist 2000. Seega määras ta õigesti finantsabi nr 850503066 summa suuruseks 65 922 645 280 Itaalia liiri ehk 35,22% abikõlblikest riiklikest kuludest (187 181 583 042 Itaalia liiri).
- 52 Esimese Astme Kohus leiab lisaks sellele, et makseasutuse poolt käesolevas asjas tehtud katse saavutada kogu maksimaalse summa 80 000 000 000 Itaalia liiri ülekandmine, mis on väljendatud 21. detsembri 1989. aasta otsuses ja kujutas endast vaid projektiga nr 850503067 seotud kulude väljamaksete parandamise taotluse esitamist, ei olnud õiguspärane.
- 53 Ühelt poolt esitati see taotlus hoolimata sellest, et finantsabi nr 850503067 oli lõplikult suletud peaaegu aasta tagasi ja et asjasse puutuvad riiklikud kulud arvati projekti nr 850503067 alla.

- 54 Teiselt poolt ja igal juhul ei oleks tavaline väljamaksete parandamise taotlus, isegi kui see oleks esitatud õigel ajal enne finantsabi nr 850503067 lõpetamist, lubanud saavutada hageja soovitud tulemust. Tegelikult, nagu komisjon kohtuistungil mitu korda väitis, oleks Itaalia pädevad ametiasutused pidanud esitama komisjonile hiljemalt siis, kui nad kiitsid heaks Dante-Vanvitelli lõigu muudatused, ametliku taotluse 16. veebruari 1988. aasta ja 21. detsembri 1989. aasta otsuse muutmiseks, mis oleks sisaldanud uut hinnangut mõlema asjasse puutuva projekti kogu investeerimiskulu ja abikõlblike riiklike kulude kohta. Sarnane taotlus oleks võinud viia mõlema projekti tööde ümbermääratlemiseni või kahe finantsabi summa kohandamiseni.
- 55 Tuleb tuvastada, et sellist ametlikku taotlust ei ole käesolevas asjas kunagi esitatud. Metropolitana di Napoli 8. novembri 1988. aasta kiri komisjonile, mille hageja esitas vastuseks Esimese Astme Kohtu kirjalikule küsimusele, on selles suhtes ebapiisav, kuna tegemist on liini 1 erinevate lõikude tööde edenemise tavalise kirjeldusega. Metropolitana di Napoli viitab täpsemalt Museo-Materdei lõigu osas sisuliselt ainult asjaolule, et hageja kavatseb heaks kiita „muudatusprojekti”.
- 56 Veelgi enam, hageja ei ole esitanud ühtegi tõendit oma väite tõendamiseks, mille kohaselt komisjoni „teavitati pidevalt [asjaomase] muudatusprojektiga esialgses projektis tehtud muudatustest”. Tõendid, mis ta saatis Esimese Astme Kohtule vastuseks kirjalikule taotlusele seda küsimust täpsustada, võimaldavad kõige rohkem tuvastada seda, et ERF finantsabi eraldamise taotluse esitamise ajal Itaalia ametiasutuste poolt teavitati komisjoni sellest, et paar aastat varem uuriti võimalust Museo jaama ehitustöid maapinnal mitte läbi viia. „Kohaliku omavalitsuse otsuse”

kohta, millele hageja oma esimeses väites viitab (vt järgnev punkt 61) ja mis kõigi eelduste kohaselt on 14. mai 1991. aasta kohaliku omavalitsuse otsus nr 257 (vt eespool punkt 6), piisab sedastada, et peale asjaolu, et seda ei ole toimikus, ei ole mingeid tõendeid, mis lubaks uskuda, et see oleks millalgi komisjonile saadetud.

57 Lõpuks leiab Esimese Astme Kohus, et hageja ei saa komisjonile tõsiselt ette heita, et see ei teatanud Itaalia ametiasutustele õigel ajal sellest, et nende pakutud kulude jaotamise kriteerium ei olnud seaduslik, ega selgitanud neile õiget korda, mida järgida. Toimikust selgub, et makseasutus esitas komisjonile oma kaks kulude jaotamise ettepanekut esimest korda alles 26. veebruaril 2001 (vt eespool punkt 10). Komisjon pidas siiski alates 2. aprillist makseasutusega koosoleku, kus ta tuletas sellele meelde põhjendusi, miks võimalus „koos kulude ümberjaotusega” tuli tagasi lükata. Peale selle edastas komisjon 11. mail 2001 makseasutusele finantsabi nr 850503066 lõpetamise ettepaneku, viidates sõnaselgelt oma 7. märtsi 2001. aasta kirjale ja 2. aprilli 2001. aasta koosolekule (vt punkt 16 eespool).

58 Eelnevatest põhjendustest järeldub, et „materiaalse õigluse põhimõtte” rikkumisele tuginev väide tuleb tagasi lükata.

Esimene väide, mis tugineb õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumisele

59 Hageja kinnitab, et komisjon rikkus õiguspärase ootuse põhimõtet, vähendades finantsabi nr 850503066 summat võrreldes 21. detsembri 1989. aasta otsuses ette nähtud summaga ja jättes finantsabiga nr 850503067 seotud parandamise taotluse rahuldamata.

60 Ta väidab, et komisjon tekitas oma eelneva käitumisega temas põhjendatud lootust, et talle kantakse üle kogu finantsabi nr 850503066.

61 Selle väite toetuseks esitab hageja järgmised tõendid:

- „kohaliku omavalitsuse otsus Museo jaama ja Museo-Materdei vahelise tunneli ehituse projekti kohta”, mis on komisjonile saadetud;

- komisjoni on seega informeeritud tehnilisest vajadusest paigutada Museo jaam ümber Dante jaamale lähemale, mis pidi endaga ühelt poolt kaasa tooma Dante-Museo lõigu lühenemise, Museo-Materdei lõigu ja sellel lõigul asuva tunneli pikendamise ning teiselt poolt liini kogupikkuse suurenemise;

- komisjon ei ole sellele projekti muutmisele kunagi vastu vaieldud ega seadnud kahtluse alla selle tehnilist võimalikkust ja „majanduslikku põhjendatust”;

- komisjon ei ole kunagi osutanud, et nimetatud muudatuse elluviimine „oleks endaga kaasa toonud projekti — finantseesmärgil — jagamise asjaolust tulenevalt projekti jagamise kaheks toetuseks, kogu finantsabi vähendamise investeeringute lisandumisest hoolimata”;

- tööd lõpetati täielikult vastavalt kehtestatud tingimustele ja ettenähtud tähtjaks;

 - Dante-Vanvitelli lõigu ehitamisel tekkinud kogukulud ei olnud väiksemad, vaid vastupidi, suuremad algselt ettenähtud kuludest;

 - hageja ei kavatsenud kunagi saavutada seda, et komisjon võtaks osa projekti viidud muudatustega seotud lisakulude finantseerimisest, vaid ainult seda, et komisjon kannaks talle üle finantsabi algselt ettenähtud kogusumma.
- 62 Seoses sellega tuletab Esimese Astme Kohus meelde, et kohtupraktika kohaselt võib õiguspärase ootuse põhimõttele tugineda iga ettevõtja, kelles institutsioon tekitas põhjendatud lootusi (Esimese Astme Kohtu 14. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas T-81/95: Interhotel v. komisjon, EKL 1997, lk II-1265, punkt 45, ning 29. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas T-126/97: Sonasa v. komisjon, EKL 1999, lk II-2793, punkt 33).
- 63 Hageja käesolevas kohtuasjas esitatud tõendid ei olnud sellised, mis oleksid andnud alust põhjendatud lootuste tekkimiseks asjaolu suhtes, et ta saab 21. detsembri 1989. aasta otsuses ette nähtud summa tervikuna kätte.
- 64 Nagu eespool punktis 56 juba on selgitatud, ei ole kuidagi tõendatud, et „kohaliku omavalitsuse otsus Museo jaama ja Museo-Materdei vahelise tunneli ehituse projekti muutmise kohta” oleks komisjonile saadetud. Veelgi üldisemalt, pole

tõendatud, et Itaalia pädevad ametiasutused oleks asjaomastes projektides tehtud muudatustest komisjoni õigel ajal ja täpselt informeerinud, nagu tal seda on õigus oodata finantsabi saajatelt. Komisjoni vastuväidete puudumist nende muudatuste suhtes ei saa neis tingimustes tõlgendada selliselt, nagu see tähendaks, et komisjon nõustus sellega, et teatud riiklikud kulud, mis kuulusid ilmselgelt projekti nr 850503067 alla, saab hoolimata sellest arvata projekti nr 850503066 alla.

65 Komisjoni suhtumist sai veel vähem tõlgendada selliselt, kuna makseasutus ise, kes oma 28. oktoobri 1999. aasta taotluses finantsabi nr 850503067 ülejäänud abisumma väljamaksmiseks oli nimetatud riiklikud kulud liigitanud projekti nr 850503067 alla, ootas kuni 26. veebruarini 2001, et väljendada oma arvamust, mille kohaselt kuulusid need tegelikult projekti nr 850503066 alla.

66 Igal juhul, nagu eespool punktis 54 on sedastatud, ei oleks hageja soovitud tulemus mingil juhul olnud saavutatav teisiti, kui ainult ametliku taotluse esitamisega 16. veebruari 1988. aasta ja 21. detsembri 1989. aasta otsuse muutmiseks, mida ei ole käesolevas asjas kunagi tehtud.

67 Sellest järeldub, et õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumisele tuginev väide ei ole põhjendatud.

Kolmas väide, mis tugineb põhjendamisveale

68 Hageja kinnitab, et vaidlustatud otsuses esineb põhjendamisviga.

- 69 Ta väidab esiteks, et komisjon ei esitanud selles otsuses selgelt ja ühemõtteliselt finantsabi nr 850503067 lõppsumma parandamise taotluse rahuldamata jätmise põhjendusi ega põhjusi, miks ta leidis, et projekti muutmisega kaasnev kulude suurenemine tuleb pigem arvata selle finantsabi kui finantsabi nr 850503066 alla.
- 70 Teiseks märgib hageja, et vaidlustatud otsusest ei nähtu selgelt põhjused, mis õigustaksid finantsabi nr 850503066 vähendamist algselt ettenähtud summaga võrreldes. Selle argumendi toetuseks tugineb ta Euroopa Kohtu 4. juuni 1992. aasta otsusele kohtuasjas C-189/90: Cipeke v. komisjon (EKL 1992, lk I-3573, punktid 16–18) ja Esimese Astme Kohtu 6. detsembri 1994. aasta otsusele kohtuasjas T-450/93: Lisrestal jt v. komisjon (EKL 1994, lk II-1177).
- 71 Seoses sellega tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad üksikakti põhjendustest selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema selle akti vastu võtnud institutsiooni kaalutlused, nii et huvitatud isikud saaksid teada rakendatud abinõu põhjused ning pädev kohus saaks kontrolli teostada. Nõuetekohaste põhjenduste olemasolu tuleb hinnata üksikjuhtumi asjaolusid arvestades. Pole nõutav, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki olulisi õiguslikke ja faktilisi asjaolusid, tingimusel et küsimust, kas see akt vastab EÜ artikli 253 nõutele, tuleb kontrollida mitte üksnes asjaomase akti sõnastust, vaid ka selle akti vastuvõtmise konteksti arvestades (vt Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon v. Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63, ja viidatud kohtupraktika).
- 72 Vaidlustatud otsusest nähtub ilma igasuguse kahtluseta, et komisjoni arvates puudutas 21. detsembri 1989. aasta otsus Dante-Museo lõigul läbiviidavaid töid, samas kui 16. veebruari 1988. aasta otsus puudutas Museo-Cilea lõigul läbiviidavaid töid ning käesolevas asjas käsitletavat kulud tuleb eranditult arvata finantsabi nr 850503067 alla, kuna need puudutasid viimati nimetatud lõigul teostatavaid töid.

Vaidlustatud otsusest nähtub samuti selgelt, et komisjoni hinnangul tuli need kulud neil asjaoludel lahutada finantsabi nr 850503066 raames esitatutest, millest tulenevalt tuleb tingimata vähendada selle finantsabi jaoks algselt kokkulepitud summat.

- 73 Peale selle tuleb märkida, et oma 7. märtsi 2001. aasta kirjas (vt eespool punkt 12) oli komisjon juba selgelt rõhutanud finantsabi nr 850503066 ja nr 850503067 ning nende andmise otsuste erilist iseloomu, samuti asjaolu, et Itaalia ametiasutused ei teatanud talle õigel ajal Dante-Vanvitelli liini ehitamise projekti muudatustest.
- 74 Sellest järeldub, et põhjendamisveale tugineva väitega ei saa nõustuda.
- 75 Eespool esitatud põhjendusi arvestades tuleb hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 76 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Komisjon palus käesolevas asjas Esimese Astme Kohtul otsustada kohtukulude jaotus „vastavalt kodukorrale”. Seda taotlust ei saa käsitleda nõudena mõista kohtukulud välja hagejalt (vt seoses sellega Euroopa Kohtu 31. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas C-255/90 P: *Burban v. parlament*, EKL 1992, lk I-2253, punkt 26). Järelikult tuleb kohtukulud jätta poolte endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta kohtukulud poolte endi kanda.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 31. mail 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

H. Jung

P. Lindh